

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

‘Gij met uw zachtzinnige oren’, dicht Ida Gerhardt de ezel toe, en uw geduldig gezicht: ik ben u zeer verplicht.

Dat gij het hebt aan willen horen hoe toenmaals het is geschied; en hoe mij een ander verried. En dat ge zelfs niet hebt bewogen, mij slechts getroost hebt met uw ogen. Dat kunnen de mensen niet.

Eigenlijk kun je aan die *ezel* zien, schrijft Willem Jan Otten, hoe Jezus is. ‘Het beeld van de man op het lastdier versmelt met degene die hem draagt. De ezel vertolkt de paradoxen van de weg die Jezus gaat: handelen door niets te doen, leven door te sterven, spreken door te zwijgen.’

Dit hele dwaze beeld hélp ons ‘om te beseffen wat het betekent dat hij de verlosser is - en als hij op zijn o zo onkoninklijke ezel naar zijn einde dribbelt, doet hij in feite een allerlaatste poging om de mensen aan hun verstand te peuteren *wie* hij is, en *wat* mensen verlost: de liefde, tot het einde toe’ - aldus Otten.

Dat gaan ‘zién; kun je ‘geloven’ noemen. Een nooit eindigend proces van iets zien in de zachte krachten.

Je vraagt je af: Is dat welkom in onze tijd? Zelfs ‘kabouter’ Roel van Duyn, ex-provo, vond in de NRC dat we ons snel flink moeten bewapenen, tegen de Russische dreiging.

Vind ik dat dan niet? Ach, je hóópt zo vanuit dat daarnet genoemde ‘geloof’ dat het ánders zou kunnen dan dat. Het beeld van de koning op een ezel heeft het zwaar.

En u en ik weten: dat beeld hield het toen ook nog geen week vol. Op de vrijdag moest de man op de ezel aan het kruis gehangen worden. Het vertrouwen dat de wereld ánders zou kunnen zijn dan gewelddadig hield het niet.

En de ezel was al weer terug waar hij hoorde, bij de tweesprong. Alsof we een *keuze* hadden, alsof er ook die ándere weg was - maar die werd snel verlaten en de terugtocht aanvaard.

Jezus *zelf* had zich geen illusies gemaakt, hij had zijn leerlingen al laten zeggen dat de ezel snel zou worden teruggebracht, naar hen die argwanend hadden gevraagd ‘wat dat moest: iets *losmaken*’.

De ‘Heer’ heeft het nodig, hadden de leerlingen gezegd. Voor een *heilige* zaak: voor een visioen, een droom. Een al bestaand visioen, namelijk uit de profeet Zacharia, die midden in een wereld van geweld, zo’n koning had aangekondigd, ‘rechtvaardig en zachtmoedig’ zou hij zijn.

De Heer heeft het nodig - God zou *God* niet zijn - er zou niet zoiets als een God *bestaan*, als wij geen visioenen zouden ontvangen, geen dromen zouden kunnen dromen, die ons wereldbeeld tegenspreken en die ons daaruit óptillen - boven onszelf uit.

Daartoe had ‘de Heer’ dat ezeltje nodig als drager van die droom. ‘Zien, soms, even’. Daarna kan de ezel terug en weer worden vastgebonden. Alsof je een visioen, een droom even los liet gaan, vrijuit - om ze daarna weer gauw aan banden te leggen.

De ezel ging terug. De man erop - die levende droom - ging v erder, de stad van de mensen in. Rijdt ook door dit verhaal vandaag bij  ns hier binnen. Elke zondag.

En misschien spelen we tegen beter weten in - dus: tegen ons z elf in - dit spel van droom en visioen mee. Zolang het duurt roepen we ‘Hosanna!’, wat niet zozeer een ‘hiep hiep hoera’ is, maar veel meer een roep om hulp: ‘Redt ons toch, Heer’.

Want ergens voelen we aan ons theewater wel dat we er zelf niet uit komen. Dat we ons verstrikken in geweld en onrecht. Iemand schreef in een commentaar op het Jeremia-verhaal: ‘Decennia van hebzucht en uitbuiting wreken zich in Jeremia’s dagen’.

Maar we snappen heel goed dat ook in onze dagen zoveel onrecht zich heeft *opgestapeld*. Dat zoveel heb- en behoudzucht ons blind maakt voor wat anderen doormaken en lijden. Dat we vast zitten in een bepaalde manier van leven, in een comfortabele maar ook een onszelf soms verstikkende welvaart.

Dat sommigen zich kapot werken, anderen worden uitgebuit. Dat wie niet mee kan in de *ratrace* wordt afgeschreven. Dat we rijker zijn dan ooit maar dat er  ok zoveel armoede en gebrek aan zorg is. Dat we het milieu zozeer uitbuiten dat Jeremia gelijk lijkt te krijgen met zijn visioen, dat de aarde terugvalt naar wat ze v or de schepping was: woest en ledig. Als er niemand meer de stem van het eerste begin - van het *beginsel* van leven op deze aarde - wil horen, die de grenzen aangeeft van de groei, om de wereld leefbaar te laten zijn, wordt Gods scheppen teniet gedaan..

Ons *hart* is amper nog bevattelijk voor dromen en visioenen, *dat* is er aan de hand. Als Jezus aan het einde van zijn intocht in de tempel komt, zoekt hij d at hart  p: het hart van wat we ‘geloven’, van wat we durven dromen, van de hoop die ons boven onszelf  it kan tillen om op die tweesprong een  ndere richting te kiezen.

Jezus ziet het allemaal aan - daar in dat hart, in de tempel. En dan gaat hij weer naar ‘huis’, naar Bet-Ani, het huis van de armen, de sloppenwijk, *daar* ligt *zijn* hart.

En misschien dat hij na een nachtje slapen dacht: ‘Ik moet ook de t empel - het hart van ons geloof - op de armen richten, dat ‘rovershol’ moet een huis van gebed, voor de armen worden’.

En hij is opnieuw naar Jeruzalem gegaan om de verkopers en handelaren eruit te jagen, om door die t empel te reinigen onze h arten te reinigen van het alles overheersende denken in economische termen.

Die actie doet de stemming in Jeruzalem flink omslaan. Dat men in het diepst van de harten  n zodoende in zijn doen en laten *immoreel* zou zijn, laat men zich door zo’n actie niet aanwrijven. Dan verwordt het ‘Hosanna’ tot ‘Kruisig hem’ - later deze week.

Jeremia heeft dezelfde ervaring. Hij ziet scherp dat de mensen te zeer in een bepaalde manier van leven, van denken en redeneren, terecht zijn gekomen. Verstrikt zijn geraakt.

In *zijn* tijd is de oorlog al niet meer af te wenden. Zijn hart krimpt ervan ineen, zijn maag draait zich om. Zo heftig voelt dat als oorlog dichtbij komt.

Ondanks deze onafwendbaarheid, blijft Jeremia erop hameren dat mensen zich tot de Eeuwige moeten toekeren. Om inzicht te verwerven. Om verstandig te kunnen zijn. Om niet in de nakende oorlog tot *beesten* te worden, maar ook in het donker van de oorlog het licht te blijven zoeken.

Is dat gemakkelijk? Nee, aan de tv-serie over de Joodse Raad zie je hoe ongelofelijk ingewikkeld het is, door een dynamiek die je meesleurt, om je hart niet te verliezen en om je geloof in die 'droom op een ezel' niet te verliezen. Het geloof dat in *alle* omstandigheden - zelfs de donkerste, een keuze tussen goed en kwaad - tussen 'rein en onrein' zoals Abel Herzberg beschreef - bestáát!

Dat zijn hele *kleine* openingen, dat weet ik, maar een *kier* is al genoeg om het licht door te laten. Een kier voor de hoop op die *ánder*e keuze op de tweesprong. Om het toch weer losmaken van de droom.

Dat zie je ook in het verhaal van Jeremia. Het lijkt *één* en al somberte. En God is alleen maar boos. En het land wordt verwoest en de Allerhoogste vindt dat prima... U hoeft - zeg ik er maar even bij - zo'n Godsbeeld niet *letterlijk* te nemen, om te begrijpen wat er wordt bedoeld: dat er eenmaal de verkeerde richting ingeslagen, een onafwendbaarheid zou zitten aan de ondergang van deze wereld, en wie haar bewonen.

Maar Jeremia's verhaal heeft *tóch* kieren. Hij laat *God* aan het woord: 'Heel het land wordt een woestijn, maar *vernietigen* zal Ik het *niet*'. Opnieuw zegt hij dat niet om ons een Godsbeeld mee te geven dat 'God' op knoppen drukt om van de aarde uit woede een woestijn te maken.

Hij zegt het juist om tegen onze *eigen* wanhoop en doemdenken *ín*, een ongehoorde, wonderlijke opening voor een streepje licht aan te wijzen, een *onmogelijke mogelijkheid* dat we het toch zullen redden!

Heel concreet wordt hij aan het einde, als hij de aansporing laat klinken: 'Ga naar Jeruzalem en zoek gewoon op straat of je iemand kunt vinden die rechtvaardigt handelt, eerlijk is, want 'dan Ik Jeruzalem vergeven'.

Jacob Soetendorp verwondert zich diep verheugd over *zó'n* God 'die tot andere gedachten kan worden gebracht. Die zich wil laten bepleiten zoals door Abraham en Mozes. De rabbijnen schreven eens dat God tegen Jeremia zei: 'Haal ze uit hun graven, want zij brengen Mij misschien tot andere gedachten'.

Het reflecteert hoezeer we altijd op een kans, een opening mogen blijven hopen.

De man op de ezel, komt naar ons toe, vraagt naar ons hart, naar de *ziel* in onze samenleving.. Hij zoekt zachtmoedig naar onze rechtvaardigheid. Die van u, en u, en die van mij.

Dat zoeken zal ons redden.

Moge het zo zijn - Amen.